

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sor 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Iparosaink mozgalmához.

Legközelebb Szegeden „Országos iparos szövetség” alakult, melynek székhelye Budapest. E szövetség célja az országban levő iparos testületeket és társulatokat egyesíteni és ezen összetartással a nagy állami és katonai vállalatoknál a vállalkozók által eddig zsebre rakott hasznát az iparosok javára lefoglalni. E végre a meglévő iparos társulatokat három évi kötelezettséggel és öt forint évi tagdíjjal tagjaivá fogadja. Viszont vezérigazgatónak nevezett közege utján tudomást szerez egy a hazai hatóságok, mint a külföldi konzulátusok utján a kínálózó vállalkozási alkalmáról és a nagy mennyiségben felfogadott munkát a következő mód szerint osztja ki:

Minden ipartársulat vagy testület benyújt a központhoz bizonyos szállítási ajánlatot, például katonacipőkre, szíjjakra, ruhákra stb. A központi bizottság ezen ajánlatokat elfogadja és kiosztatja. A munkavállalók részint fővállalkozók, azaz anyagszállítók; részint alvállalkozók, azaz munkaszállítók.

A fővállalkozók leteszik az óvadékot, beszerzik a nyers anyagot, azt kiszabattják és az alvállalkozók között szétosztják. Ezért a vállalati árakból 10% őket illeti.

Az alvállalkozók erejükhez képest fölveszik s elkészítik a munkát és 10%-nyi biztosíték bent-hagyásával az egész vállalati árban a beszolgáltatott munka aránya szerint osztozkodnak.

Ez a szövetségi szervezetnek lényege. Tekintsük meg azt általánosságban és helyi érdekeink szerint különösen.

Az egész új intézmény főszemje az volna, hogy az iparosok egyesült erővel kiszorítsák az elősdi vállalkozókat és így maguknak biztosítsák azt a hasznát, melyet eddig a vállalkozók zsebeltek be. Mindenekelőtt az a kérdés, van-e szükség ezen bevallott cél biztosítására egy új egyetlre, mely végre is megint az iparosok filléreiből tartana fen magát?

Alázatos nézetünk szerint nincsen!

Mert hiszen ugyanez az egyik és legfőbb célja a meglévő kereskedelmi és iparkamaráknak. Ezeket már úgy is fentartja az iparúzó közönség és ha nem felelnek meg a hozzájuk kötött várakozásoknak, akkor nem az következik, hogy állítsunk még egy új költséges szervezetet, hanem az a helyes, hogy a meglévő kamarai intézményt tegyük hasznossá és gyümölcsözővé.

Ki lehet mutatni, hogy a mostani kereskedelmi és iparkamarák egyáltalán nem felelnek meg a hozzájuk fűzött várakozásoknak, mert az iparos az ő keserves filléreivel kénytelen őket fentartani anélkül, hogy csak legkisebb hasznukat is látná. Ha már ezen intézmény fenáll, akkor a testületnek első gondja az legyen, hogy őket használhatókká tegye. Ezt legegyszerűbben úgy éri el, ha iparkodik a most meglévő kamarákat okosan decentralizálni és oda törekszik, hogy azok vagy a politikai vagy a geográfiai népheozzához alkalmaztassanak.

Mert jelenleg úgy vagyunk, hogy az iparosok zöme legjobb akarat mellett sem tudná megmondani, miért fizeti a kamarai illetéket?

A kamarák mindazt elvégezhetnék és kieszaközölhetnék egy krajcárnyi új teher nélkül, amit ez az országos szövetség ígér tagjaiknak. Hiszen ők is adhatnak be tetszészerinti ajánlatokat s kioszthatják a megkapott munkát a maguk területén. Persze csak úgy, ha kapnak fővállalkozókat, akik szerény 10 percentért előlegezik a kauciót, beszerzik a nyers anyagot, viselik a költséget és szekaturát és végre kiteszik magukat annak, hogy némely alvállalkozó a neki kiosztott nyers anyaggal esetleg visszaéljen. Szóval nem valószínű, hogy fővállalkozók ily értelemben akadnának. Mert akinek ilyen tőkéje van, az sokkal kevesebb szekatura mellett megszerezheti a 10%-ot.

Ha iparosaink a kérdés elvi oldalát magukévá teszik is, akkor sem lesz szükséges még ezen új szövetséget fentartási terheit is magukra

vállalniok; hanem sokkal olcsóbban és egyszerűbben megtehetnek kettőt. Először azt, hogy a budapesti kamarát hasonló közvállalkozások átvételére unsozlják. Másodsor azt, hogy mozgalmat indítanak egy bács-bodroghmegyei kamara létesítése iránt; mert addig, míg a budapesti kamara elvonja tőlünk a magunk céljaira üdvösebben fordítható kamarai illetékeket, a mi iparosaink pénz és befolyás nélkül nem lendíthetnek a maguk dolgán semmit.

A hypnotizmusról.

A csodák korát éljük. A természettudomány terén óriási léptekkel haladunk előre; ami régente lehetetlennek látszott, hogy valaha belehessen látni az emberi lélek birodalmába, ma megoldásnak néz elébe. A lélek működésének törvényei után kutatunk; és ime hihetetlen dolgok derülnek ki: az embernél az öntudat, az akarat teljessé kizárható; az agy egyes ideggözei lekötethetők s ami hallatlan, az ily öntudat, akarat nélküli egyénre, egy más egyénre: jät akaratát átviheti, anélkül hogy előbb nek fogalma is volna a történetekről. Ebben a hypnotizmus; beláthatlan horderejű; hiszen bárki a megtartásának öntudatát elrabolhatja, s szolgájává teheti.

Hypnotizmus alatt oly sajátos állapotot értünk, mely külsőleg leginkább az álomhoz hasonlít, de lényében egészen eltérő. Az eszközök, melyekkel a hypnotizálás elérhető, végtelen egyszerűek; idegbeteg egyéneknél többnyire könnyen sikerül; ma az átvitel reflex úton történik, azaz az öntudatos akarat teljes kizárásával.

Ha ily beteg egyén 20—30 másodpercig az experimenter szemébe tekint, álomba merül, az álomba merülő személy az experimenterot fixirozza, szeméit becsukja, egy más tagja elrészketlenedik, hypnozisa esik és az experimenter parancsának vakon engedelmeskedik; járhat-kelhet, a legkülömbözőbb cselekvésre rábírható, s ha La Mettrie szavaival élünk az ember közönséges emberi géppé süllyed (l'homme machine) melyet az experimenter saját akaratával vezethet, igazgat, tetszése szerint. A hypnotizált személy tehát valóságos élő szobor, akarat, öntudat nélkül. Az experimenter hatalma a hypnotizált felett korlátlan; parancsára (suggestio) agyának bármely részének működése leköthető, vagy megindítható. A hypnotizált egyén csakis az experimenter szavára hallgat.

Charcot kísérleteinek, a francia iskola leghíresebb képviselője az idegélet terén, köszönhetünk legtöbb tudományos szempontból. Monarchiánkban Krafft-Ebing, a gráci egyetemen az ideg- és elmekörtan tanára, tett méltó névre szert a hypnotizmus terén. A budapesti egyetemen is akadt egy-két képviselő, pl. Jendrassik, ki Szekulics Imán tett számos kísérletet. Később Grácba jött, Krafft-Ebing itt szép tanulmányt adott ki róla; Ilma igazán csodamédiúm.

Ezeknek kísérleteit akarjuk a közönséggel megismertetni. Magnetiseur Hansén Károly kezdetleges mutatóványait számba nem vehetjük; a közönségre nézve elég érdekes mutatóványok, de az experimenter nulla, kit bármelyik indus fakirral még csak összehasonlítani sem szabad.

A megérthetés kedvéért a következőket bocsátjuk előre: minden álomba való merítés fizikai vagy pszichikus uton történik; az experimenterot és a hypnotizált egyént tisztán pszichikus „valami” kapcsolja össze, úgy hogy egy harmadik egyén ezen kapcsolatba be nem léphet. Minden cselekvést a hypnotizált egyén suggestio utján végez; hypnotizált állapotban csak a halló és érző szervek utján hathatni rá.

De legfűresőbb, hogy a hypnotizált egyénnek három lelki világa van, melyek egymással nem függenek össze; tehát hármas öntudata is, mind-egyik külön idegmechanizmus alapján. Az 1. lelki exisztencia hisztereaepileptikus, melyben a normális öntudat még érintetlen; a 2. állapotban az egyén álomba merül, de suggestio utján gépies működésre képes; a 3. lelki állapot valójában a holdkörösságnak felel meg; ily állapotban viszi véghez a hypnotizált — többnyire — a suggestio utján nyert parancsot.

Hogy lehet hypnotizálni? Mindenekelőtt alkalmas személyre van szükség; de azért a kevésbé alkalmasakat is lehet 50—100 kísérlet után elaltatni. Ha ily egyén fénylő tárgyra néz, ha az experimenter homlokát szendén dörzsöli, vagy ráparancsolja az alvást, avagy erősen rátekin, — az elalszik. Már elődeink is tudtak hypnotizálni: tyukokat; hátukkal fektették az asztalra s csötrüktől az asztalon végig krétával fehér vonalat húztak; a tyukok jórészt hypnotizálhatók ez uton.

Darwin azt állítja, hogy számos bogár, ha bajba keveredik, dögöltté tette magát, hogy a madár meg ne egye; sokkal valószínűbb azonban, hogy a bogarak hypnozisa esnek, mert ha ráfúj az ember, azonnal feleled.

Valószínű, hogy a görény a tyukot tízes szemével hypnotizálja s ezért esik le a fáról; a búzról szóló mese — csak mese, s onnan ered, hogy a saját fészke rettentésen szűkölködik parfümben. A közép ezt jól ismeri.

A hypnotizmus újabb jelenségei között nálunk Ausztria-Magyarországon a tudományos körökben Szekulics Ilma, székesfehérvári illetőségű nő, méltó feltűnést keltett. Regényes életéről a napilapok eleget irtak. Midőn Budapesten Jendrassik magántanárhoz került, az rögtön felismerte betegségét. Excentrikus természete, számos lopása elég dolgot adott a rendőrségnek.

Jendrassik tanár következő kísérleteket tett vele: vizet bor gyanánt itatott meg, lerészegítette s utóvégre hányatott vele; az eredmény teljes berugás volt. Aztán megparancsolta, hogy józanodjék ki, ez is megtörtént; a szokásos „Katzenjammer” teljessé elmaradt. Bizony irigylésre méltó berugas! — Aztán suggestálta, hogy felébredve, kutyává változik s csakugyan Ilma kisasszony amugy derekasan neki látott az ugatásnak. Uj hypnozisa és a suggestio megsemmisítetik. Aztán fürdőt vétet vele, hideget, meleget, mosdatja, ott álló helyben a levegőben. Ily uton etetett meg Hansén krumplit jóízű alma gyanánt és végeztette hypnotizáltaival a legbadarabb dolgokat.

A kísérletek ezreit itt felsorolni nem szándékunk; alapjában egy és ugyanazok ezen fajtájuk. Érdekel az egész társadalomra nézve csakis a posthypnotizmus bir. Az izomdermesztés sem valami különös jelenség; ha a hypnotizált karját gyengén felfelé simogatjuk — megmerevül, ami számos betegségnél előfordul és ezt az állapotot kataléptikusnak nevezzük. Delejjel a hypnotizált szintén megmerevíthető.

Mint mondtam, kiváló érdekel csak a postsuggestio bir. Mit értünk alatta? a következőből kíválgat: ha valakit hypnotizálunk és azt parancsoljuk, hogy — miután felébredtünk — pl. másnap löjje magát agyon. Ezen egyén fel fog ébredni, de posthypnotikus marad, azaz anélkül, hogy fogalma volna, hogy ezen gondolat nem tőle ered, eleget tesz a parancsoknak és agyon lövi magát. Miért? — ezen kérdést sohasem teszi fel magában; de megteszi, mert meg kell tennie.

A postsuggestioit illetőleg akarok több példát felhozni: Ilma kisasszony hypnotizáltatik s sütketnek parancsoltatik, aztán felébredtünk; Ilma felébred és — nem hall; egy szóval süket. Ezen azonban Krafft-Ebing tanár hamar segített; érző karjára ráírta „Halljon” és ime — megszűnt a süketiség. Ezen érdeki vezetésen alapszik a hassal való olvasás is, miről ugyis eleget hallhattak olvasóink.

A postsuggestioira vonatkoznak szavaim, melyeket e cikk bevezetésében hangoztattam. Borzasztó ezen felfedezés, mert ölhetni, rabolhatni büntetlenül. Párisban egy ügyvéd élt; megunta a feleségét s mivel ilyen Hansén-féle experimentumokat látott már, megpróbálta saját feleségét hypnotizálni, mi sikerült is neki. Aztán megparancsolta neki, hogy másnap délben löjje magát agyon, felébredt, ő pedig elutazott vidékre. Másnap ravatalon fektűt a feleség s csak egy év után — a lelkiismeretűl furdalva — jelentkezett a törvénytől és tettét bevallotta. Ezóta hozták be a büntetőkönyvbe a haláléleletet mindazokra, kik hypnotizálás utján — gyilkolnak.

No de váltóval is nagyszerűen lehet manipulálni. Az ember valami zsiros vidéki földbirtokot meghypnotizál és egy hiánytalan váltót másnap estére — mikorra ő még két tanut is köteleztetik elcipelni — vele aláírta. Urambátyánk ezt precize teszi meg és az experimenter akár melyik banknál felveszi a pénzt. Ha urambátyám kijozanodik — nem tud semmit a dologról ugyan, de ott a két tanu s azok készek tiszta lelkiismerettel az eskűre. Az aláírás szinte hiteles, a törvénszék vég-szava: fizess öreg, úgy is van elég pénz! — Aztán jaj annak a fiatal embernek, aki hypnotikus! s kivált ha családós házba vetődik, hol a legfiatalabb testvér (öt közül) 32 éves. A leendő anyos egyszerűen meghypnotizálja: „Hallja uram! ön honap eljön, megkéri és eljegyezi Leokádia leányomat.” — Felébredt és a szegény Armand — másnap jeggyűrűvel beront a házba.

Amott meg a szomszéd uram feleségét beleszeretett a jegyzőbe, mit a férj idejekorán észrevesz, elmegy a doktorhoz és a feleségét általa meghypnotizáltatja: „Asszony ezentűl csak az uradat fogod szeretni!” — Felébredt, punctum — meg van a családi békesség. Az ám! jegyző uram se rest, egy pár százszért talál doktort, aki szomszéd uram feleségét vissza hypnotizálja és kész megest a komédia.

Komolyan szólva, mindez a maga valójában megeshetik; s ha egy zombori kisasszony azt kívánja tőlem, hogy keressek neki egy vőlegényt, parancsoljam meg neki hypnozisa utján, hogy vegye el, de még tehene is legyen, hát lehetetlen nem is kivánt. No de félek, mielőtt ilyen alkalmas „mediumot” találok — hát a kisasszony pártá alá kerül.

Sokat mondtunk, kissé tudományosan is, a meny-nyre a népszerűsítés engedi; de nem untatom a títrelmes olvasót, ha némely megjegyzést tesz a Bácskában (69. sz.) megjelent „Néhány szó az állati delejességről” szóló cikkre. Tényleg Mesmer a hypnotizmus (állati delejesség) megalapítója, de ő csak kísérleteket tett és sok valótlan a valóval kevert össze; egy szóval tapogatótt — egy előtte ismeretlen tudomány birodalmában. Ilyen badarság a lausannei és genfi püspökök említett irata is, „hogy sohasem hallott, idegen és előbb előtte ismeretlen nyelvet beszélt” a delejes álomba merült, mert a lélek anyaghoz van kötve s csak az anyag utján alakíthat magának fogalmat. Ez sine qua non. Ez természeti törvény, még püspöki tekintélyek ellenében is.

Hogy miben áll a hypnotizmus? — erre korai volna felelni. Tényleg különbözik ezen jelenség azoktól, melyeket mi fizikai erőknél szoktunk nevezni. A delejesség és villanyosság, a hó, a mozgató erő mind egy és ugyanazon alaperő változata; ezen erő hat az emberre és így a delejesség is; Humboldt, Galvani és Du-Bois-Reymond kísérletei rég bebizonyították; de hogy a hypnotizmus nem delejesség, sem más fizikai erőn alapul, Kraft-Ebing következő kísérlete kétségtelenné teszi: ha a hypnotizáltra dejet alkalmazunk, izmai contractióba jutnak; de ha egy darab fát veszünk s a hypnotizálttal elhitetjük, hogy dejet, a delejesség minden tünetéjét el lehet érni vele!

Egy szóval a hypnotizmus pszichikus alapon nyugszik, tisztán szellemi, lelki erő; hogy a szellem, lélek az anyagtól elválasztható-e vagy nem, kétséges; részéről a római szentszékét kompetensnek el nem ismerhetem. Maga az experimentátor akaratának átvitele anyagi szervekkel történik ugyan, de szellemi funkciókat old fel és ami a fő: reflex uton, tehát az idegköcsök (Gangliencentra) útján. Ezt pozitíve tudjuk, a többi a valószínűségek és teoriák honába tartozik.

Braid, a hypnotizmus tudományos megalapításának szavaival zárom soraimat: „Határtalan kételkedés ép oly gyermeke a szellemi gyöngeségnek, mint a főtlenül hiszékenység.“

Thim József.

Hirek.

Személyi hir. Főispán úr Oméltósága szombaton ér haza a Tiszaparton végzendő hivatalos körutjából.

Ó-Becse városa Parcesetich Félix főispánt díszpolgárnak megválasztotta s a díszlevelet a napokban Szulik József prépost-plébános vezetése alatt egy 10 tagú küldöttség átadta. A küldöttség tiszteletére a főispán vendégszerető házában lakomát adott, a melyen az újonnan megválasztott „Matica“ elnöke, Dimitrievits M. is részt vett.

Látogatás. Schnierer Gyula, földm., ipar-s keresk. miniszteri tanácsos, a napokban Bezerédj Pál selyemgyártási felügyelő kíséretében meglátogatta az újvidéki selyemföladót.

Kinevezés. Dörner Dóra, Dörner Márton ó-becsei bíró leánya, écskai kir. postamesterre neveztetett ki.

Ellenőrzési szemlék. A f. 1888. évi katonai ellenőrzési szemlék a 23. számú hadkiegészítő kerületben az alábbi helyeken és napokon, mindenkor délelőtti 9 órakor fognak megtartatni és pedig:

1. Garán október hó 11. és 12-én. E kerülethez tartoznak: Béregh, Dautova, Szántova, Csataalja, Gara és Rigyica községek.

2. Baján október hó 15. és 16-án. E kerülethez tartoznak: Báthmonostor, Baracska, Bikity, Borsód, Csávoly, Felső-Szt. Iván és Vaskút községek.

3. Baja törvényhatósági joggal felruházott városban október 17. és 18-án.

4. Almás on október hó 20., 22. és 23-án. E kerülethez tartoznak: Katymár, Madaras, Mélykut, Jankovács, Kisszállás, Matheovics, Rém, Tatabáza, Almás és Kunbaja községek.

5. Bajmók községében október hó 24-én. Az 1., 2., 3., 4., 5. kerületekben a katonai hatóság részéről kiküldött: Cerlenják István es. k. százados.

6. Apatinban október hó 11., 12. és 13-án. E kerülethez tartoznak: Bogojeva, Prigl-Szt. Iván, Szónta, Kupuszina, Monostorszegh és Apatin községek.

7. Ó-Sztapáron október hó 15-én. E kerülethez tartoznak: Ó-Sztapár, Bresztovác és Doroszló községek.

A 6., 7. kerületekben a katonai hatóság részéről kiküldött: Munižaba Tamás es. k. főhadnagy.

8. Zomborban október hó 9., 10. és 11-én. E kerülethez tartoznak: Bezdán, Kolluth, Gákoya, Kruševlya, Csonoplya, Nemes-Militics, Sztanisics, Ó-Szivac, Uj-Szivac és Kernyaja községek.

9. Zombor szab. királyi városában október hó 12. és 13-án.

A 8. és 9. kerületekben a katonai hatóság részéről kiküldött: Babič Miklós es. k. százados.

Az utószemlék pedig Zombor szab. kir. városában 1888. évi november hó 15-én délelőtti 9 órakor fognak megtartatni.

Közügylés. Zombor szabad királyi város törvényhatósági bizottsága 1888. évi szeptember 22-én délelőtti 10 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyak: 1. A gyalogsági laktanya és csapatkórház építési vállalata iránt megtartott versenytárgyalás eredménye. 2. A helyben felállítandó guboraktár részére szükséges városi terület és 200,000 téglát átengedése tárgyában hozandó határozat. Kelt Zomborban, 1888. évi szeptember hó 19-én. Dr. Csíhás Benő, polgármester.

Artézi kutunk immár 381-22 méter mélységet ért el, kicsövezve azonban csak 373 méter van, ami 85 frjtával 31,705 frtot tesz ki. A tovább furatás iránt legközelebb új határozatot kell hozni, ami igen nehéz lesz, mert tényleg ugyanazon kedvezőtlen viszonyok mutatkoznak nálunk, mint Szabadkán. Név szerint a 336—382 méterig való rétegekben ott is, itt is kék, barna vagy feketés agyag helyenkint homokos márgafoltokkal mutatkozik. Sőt mi még bosszantóbb, 360 méternyi mélységben olyan réteg találtatott, mint 166 méternél. Egyszerűen tehát valóban nem is sejtetni méfélé elbánásban részestüljön ez a drága lyuk. Abban hagyani nem lehet, mert akkor 35,000 frt lesz kidobva semmiért, tovább furatni pedig nem tanácsos, mert a siker reménye egyáltalán nem keesgető.

A pécsi általános kiállításon megyénk-ből a következők kaptak kitüntetést: A mezőgazdaság osztályában Handler József (Parabuty), az élelmiszerek osztályában Döntő István (Szabadka) és Seidl Nándor (Uj-Verbász), a szeszes italok osztályában szintén Seidl Nándor (Uj-Verbász), a fapár osztályában Bekker József (Apatin), a vas és fémipar osztályában Mákere Nándor (Apatin) kiállítási érmet nyertek. A hangszerek osztályában Pokorny József (Baja), a gépipar és közlekedési eszköz osztályában Trogmayer Gyula (Ujvidék), kiállítási aranyérmét, a női kézműipar osztályában Mayer Vilma (Baja), és a fonó és szövőipar osztályában Fogl Mihály (Baja), díszlevelet kaptak.

Felülvezetés. Dr. Schneider Károly kulai ügyvéd 1 frt, 50 kr. a bíhási sír megkoszorúzására felülvezetett.

Ajánlkozás. Egy fiatal ember, kinek érettségi bizonyítványa van s már több éven át jegyzői irodákban alkalmazva volt, szerény feltételek mellett állást keres. Bővebb felvilágosítással a szerkesztőség szolgál.

Az újvidéki „Matica“ legutóbbi elnökválasztása alkalmából a „Szrpszki Dnevnik“ örvendtes jelenségek fogadja azt a fordulatot, mely a szerb ellenzéki pártban manifesztálódott a Matica közgyűlésén az elnök megválasztásakor az opportunizmus elvének elfogadása által épp amaz elemek részéről, melyek eddigél az opportunizmusnak leghevesebb támadói voltak. Elégtételül szolgál nevezett lapnak e fordulat az újvidéki szerb liberálisok és radikálisok táborában abból az alkalomból is, hogy épp e körök a „Szrpszki Dnevnik“ ellenében, mindig az opportunizmus lehetetlenségét vitatták a szerbek között s most mégis önmaguk léptek ezen tere: az opportunizmus terére.

Tanítói pályázat. A bezdáni alsófoku ipariskolához egy ipariskolai tanítói állás betöltésére 400 frt évi fizetés, 50 frt lakbér és 30 frt igazgatói tiszteletdíj-beli illetményrel folyó évi október hó 1-ig pályázat hirdettetett. A pályázat részletes feltételei a „Néptanítók“ lapjában felsorolók.

Eljegyzés. Radicevits Béla, Radicevits Sándor helybeli kir. trvszéki irodatiszt fia, jegyet váltott Szabadkán a kedves Hajdú Vojnics Amália kisasszonnyal.

Vasúti menetrend 1888. évi június hó 1-től.

Szegedől Eszékiig.	Szegedől Eszékiig.	Szegedől Eszékiig.	Szegedől Eszékiig.
Szeged indul	Horgos érkezik	Palics indul	Szabadka érkezik
7.50	8.29	9.06	9.24
11.44	12.25	1.02	1.20
8.50	9.36	10.15	10.17
1.20	1.36	2.10	2.35
5.40	6.40	7.20	7.49
8.05	8.36	9.05	9.27
10.02	10.24	10.55	11.24
11.43	12.10	12.43	13.10
13.07	13.30	14.03	14.30
15.11	15.39	16.12	16.40
17.19	17.47	18.20	18.48
19.37	20.05	20.38	21.06
21.10	21.38	22.11	22.39
23.10	23.38	24.11	24.39
26.10	26.38	27.11	27.39
29.10	29.38	30.11	30.39
32.10	32.38	33.11	33.39
35.10	35.38	36.11	36.39
38.10	38.38	39.11	39.39
41.10	41.38	42.11	42.39
44.10	44.38	45.11	45.39
47.10	47.38	48.11	48.39
50.10	50.38	51.11	51.39
53.10	53.38	54.11	54.39
56.10	56.38	57.11	57.39
59.10	59.38	60.11	60.39
62.10	62.38	63.11	63.39
65.10	65.38	66.11	66.39
68.10	68.38	69.11	69.39
71.10	71.38	72.11	72.39
74.10	74.38	75.11	75.39
77.10	77.38	78.11	78.39
80.10	80.38	81.11	81.39
83.10	83.38	84.11	84.39
86.10	86.38	87.11	87.39
89.10	89.38	90.11	90.39
92.10	92.38	93.11	93.39
95.10	95.38	96.11	96.39
98.10	98.38	99.11	99.39
101.10	101.38	102.11	102.39
104.10	104.38	105.11	105.39
107.10	107.38	108.11	108.39
110.10	110.38	111.11	111.39
113.10	113.38	114.11	114.39
116.10	116.38	117.11	117.39
119.10	119.38	120.11	120.39
122.10	122.38	123.11	123.39
125.10	125.38	126.11	126.39
128.10	128.38	129.11	129.39
131.10	131.38	132.11	132.39
134.10	134.38	135.11	135.39
137.10	137.38	138.11	138.39
140.10	140.38	141.11	141.39
143.10	143.38	144.11	144.39
146.10	146.38	147.11	147.39
149.10	149.38	150.11	150.39
152.10	152.38	153.11	153.39
155.10	155.38	156.11	156.39
158.10	158.38	159.11	159.39
161.10	161.38	162.11	162.39
164.10	164.38	165.11	165.39
167.10	167.38	168.11	168.39
170.10	170.38	171.11	171.39
173.10	173.38	174.11	174.39
176.10	176.38	177.11	177.39
179.10	179.38	180.11	180.39
182.10	182.38	183.11	183.39
185.10	185.38	186.11	186.39
188.10	188.38	189.11	189.39
191.10	191.38	192.11	192.39
194.10	194.38	195.11	195.39
197.10	197.38	198.11	198.39
200.10	200.38	201.11	201.39
203.10	203.38	204.11	204.39
206.10	206.38	207.11	207.39
209.10	209.38	210.11	210.39
212.10	212.38	213.11	213.39
215.10	215.38	216.11	216.39
218.10	218.38	219.11	219.39
221.10	221.38	222.11	222.39
224.10	224.38	225.11	225.39
227.10	227.38	228.11	228.39
230.10	230.38	231.11	231.39
233.10	233.38	234.11	234.39
236.10	236.38	237.11	237.39
239.10	239.38	240.11	240.39
242.10	242.38	243.11	243.39
245.10	245.38	246.11	246.39
248.10	248.38	249.11	249.39
251.10	251.38	252.11	252.39
254.10	254.38	255.11	255.39
257.10	257.38	258.11	258.39
260.10	260.38	261.11	261.39
263.10	263.38	264.11	264.39
266.10	266.38	267.11	267.39
269.10	269.38	270.11	270.39
272.10	272.38	273.11	273.39
275.10	275.38	276.11	276.39
278.10	278.38	279.11	279.39
281.10	281.38	282.11	282.39
284.10	284.38	285.11	285.39
287.10	287.38	288.11	288.39
290.10	290.38	291.11	291.39
293.10	293.38	294.11	294.39
296.10	296.38	297.11	297.39
299.10	299.38	300.11	300.39

Észrevétel. A kövén nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van ki-tüntetve.

Külföldiek nyilvántartása Magyaror-szágon.

A Magyarországon tartózkodó, vagy itt letelepülő akará külföldiek nyilvántartása ügyében a belügyminiszter a törvényhatóságokhoz körrendeletet bocsátott ki, melynek főbb pontjai a következők: 1. A községekben és városokban tartózkodó külföldiekről nyilvántartás vezetendő. 2. Ezen nyilvántartásnak alapul a lakást adóknak, fogadóknak és vendéglősöknek az idegenek megszállásáról teendő jelentései szolgálnak. 3. A községben 24 órán tul megszálló idegen, a ki nevét és kilitét bemondani, valamint a lakást adók, fogadók, vendéglősök, a kik az idegenek megszállásáról a jelentést 48 óra alatt megtenni elmulasztják, közbiztonság eleni kihágást követnek el és a szerint büntetendők. 4. A bejelentés alapján a községi előljáróság mindenekelőtt az idegenek külföldi minősége felől lehetőleg biztos meggyőződést szerezni tartozik, mire nézve a községek a főszolgabíró, a városok közbenjárását veendő igénybe. 5. A külföldinek ebbeli minősége megállapítatván, annak a községi területen való tartózkodása nyilvántartásba jegyzendő, a törvényben kitűzött 3 hó leteltével pedig, a mennyiben a külföldi ezen idő alatt önként nem jelentkezett, lakhatási engedély iránti kérvényének 8 nap alatt leendő benyújtására szolgálnak. 6. Ha a külföldi a hozzá intézett felhívásnak meg nem felelne, akkor az előljáróság a főszolgabíróhoz jelentést tesz, illetőleg a rendőrkapitányt értesíti, aki a körülményekhez képest a büntetés kirovása iránt első fokulag intézkedik. Ha a külföldi a 8 napon tul nem terjedhető, határidőn belől önként nem távoznék, akkor alkalmas módon való eltávolításáról gondoskodandó. Ha pedig a külföldi lakhatási iránti kérvényét a kitűzött határidő alatt benyújtja, a képviselő-testület az engedély megadása érdemében határoz. A lakhatási engedély megtagadása esetén a határozat jogerőre emelkedése után a külföldinek a község (város), illetőleg azon esetben, ha rendőrileg veszélyes egyénnek lenne tekintendő, az ország területéről való eltávolításra iránt intézkedik. 7. Minthogy lakhatási engedély csakis a község (város) területén való tartózkodásra községi szempontból adatott, ez által a főszolgabírónak (rendőrkapitánynak) államrendőri szempontból fennálló hatásköre nem érintetik, minél fogva nevezett községek a külföldi magatartását figyelemmel kísérik és ha bebizonyulna, hogy annak az ország területén való tartózkodása fennérintett szempontokba ütközik, eltávolításra iránt a lakhatási engedélyre való minden tekintet nélkül a fennálló szabályok szerint intézkedni tartozik. — E rendelet intézkedései a fővárosra is ki fognak terjesztetni, de miután itt a főváros speciális viszonyai is figyelembe veendő, a miniszter nyilatkozatra hívta fel a fővárost arra nézve, hogy a rendelet alapelvei a fővárosban a bejelentési intézmény mellett minő módosításokkal lennének életbe léptethetők.

Palánkáról írják f. hó 16-iki kelettel: Borsódi konzorcionális sirtársulata tegnap a „Vasembert“ adta elő igen szép sikerral s valóban kár egyes tagjaiért, hogy a „Vándor színészek szerepére vannak kárhozotva. Ma a „Szökött asszonyt“, holnap pedig „Nézd meg az anyját és vedd el a lányát“ fogják játszani. — E napokban tűz is volt Palánkán, mely minden valószínűség szerint gondatlan pipás gondatlanságából eredt; elégett mintegy 2000 esomó kender és egy rakás törmelek s csak az volt a szerencse, hogy nappal tört ki a tűz s hogy a két szelső kazal gyulladt ki és hogy a szél kifelé fújta a sziporkákat, mert másként az új-palánkaik összes kenderkészlete tönkre mehetett volna.

Gyászhir. Mély fájdalommal jelentjük, hogy felejtethetetlen leányunk, illetve testvérünk és sógorónk pernicai Szaich Laura életének 45-ik évében rövid szenvedés után az Urban elhunyt. Hült tetemei folyó hó 19-ik napján délután 5 órakor fognak a szt. Rókus sirtérben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat e hó 20-ik napján reggeli 9 órakor mutatattik be a Mindenhatóknak. Zomborban, 1888. évi szeptember 18-án. Béke lengje át sirhonát. Pernicai Szaich Ferenc és neje szül. udvardi Kossuth Karolin, szülők. Özv. Longauer szül. Szaich Albertin, Stvrtecky szül. Szaich Angusztia, Szaich Emil, testvérei. Szauder József, kúthi Stvrtecky Ferenc, sógorok. Szaich Emilné szül. Schöbl Albertin, sógoróné; és számos rokonai.

Felhívás. A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági egyesület f. évi október hó 13—16-iki napjain Ujvidéken gazdasági termény-, kertészeti és méhészeti kiállítást tart, mely kiállításon a méhészeti egyesület testületileg veendő részt s évi rendező közgyűlést és vándorgyűlést is ugyanezen alkalommal tartja. Ez értesítéstünk kapcsán felhívjuk a méhészeti egyesület tagjait és méhészet iránt érdeklődőket, hogy amennyiben e közgyűlésen a méhészet elméletét vagy gyakorlatát felőlelő kérdéseket tárgyalatni, méhészeti értekezést tartani, vagy indítványt tenni öhajátának, ebbeli szándékukat, a tétel címével legkésőbb f. hó 30-ig Jakobb Józsefnél (Bács-Bresztovác) jelentésk be. A kiállítási részletes tervezet s bejelentő levelet megkeresésre készséggel küld Rombay Dezső gazd. egyesületi titkár ur (Zombor), vagy Jakobb József (B.-Bresztovác). Midőn a fentieket t. tagtársainknak s a méhészet kedvelőinek szives tudomásukra hozzuk, felkérjük, hogy a kiállításon és a köz-, illetőleg vándorgyűlésen minél tömegesebben részt vegyenek s tervünk hazafias támogatójukban részesítsék. Hazafias tisztelettel: Dr. Rátai József, elnök. Jakobb József, igazgató-alelnök.

A m. kir. államvasutak állomásain elszállítás végett feladott árak hiánya avagy sérülése, nem különben késedelmes elszállításból eredt károk megtérítését célzó beadványok elintézésére nevezett vasutak Budapest, Kolozsvárt, Szegeden és Zággrában székelő üzletvezetőiségei és fűmelt forgalmi főnökségei hivatva. Habár arról az érdekelt szállító közönség ezen uton már több ízben értesítést nyert, mégis sűrűn fordulnak elő esetek, hogy ily természetű felszámolásokat tartalmazó beadványok közvetlenül a központi igazgatóságokhoz címzettnek és küldetnek, melyek azután érdemleges letárgyalás végett az illetékes üzletvezetőiségeknek vagy nevezett forgalmi főnökségnek adatván ki, ebből az elintézés körül jelentékeny késedelem állt be, és a hivatalos eljárásban is munka szállítás okoztatik. Ismételve figyelmeztetjük tehát a szállító közönséget, hogy szóban levő beadványait saját érdekében is közvetlenül a nevezett illetékes helyekre juttassa.

Honvédeink kedden délután 6 órakor érkeztek vissza a szabadkai nagy gyakorlatokról és onnan a vizsgáló parancsnokok teljes megalégedését hozták magukkal kitaró buzgalmukért.

Bihácsi emlékünnepet tartott a mi, baden-badeni Vilmos nevét viselő házi ezredünk, melynek 1878. szeptember 19-én az okkupáció alkalmával Bihács bevételénél a legveszedelmesebb szerep jutott. Az ünnepeket délután 5 óra felé kezdődött azzal, hogy a Verpflegsmagazin elmesélés átalakították török várrá, melynek falait Allah nevét kiabáló rongyos bosnyákok ülték körül és onnan mozdulatlanul fogadták a sűrű golyózáport. Heves puskaropogás után végül átadták a várat s megkezdődött egy altisztból rögtönzött talmi generális előtt a várbeliek hódolata, majd a diszbevonulás. Legérdekesebb pontja volt az estének ezen jól utánczó bosnyák-csoport, a legképtelenebb komikus maszkokban. A számfuttatás is nagy derűséget kellett. Ezután egy cigánykaraván megrohantak zulukaffer kosztimbe vetkőzött legények, a másik oldalon pedig két déleleg magyar csikóslegény futtatott. A zsákbán futás, hála a felhasználás szalmazsákok bőségének, jól sikerült. A mulasztást díszmenet zárta be, melynek végzetével a játék fővezére, Hösch tábornok maga köré gyűjtötte a tisztikart és hozzájuk a hősi fegyvertény méltóságú lelkes elismerő szavakat intézett. A kellő komolysággal végzett komédia nem tévesztette el hatását a nevető izmokra. — Este a „Szinházi Szálló“-ban fényes társaság gyűlt egybe a Bihács-lakomára. Ott láttuk a közös hadseregbeli és honvédség egész tisztikarát élőkön Pacher és Himmel és. és kir. őrnagyokkal és Bihra báró honvéd alezredessel. A polgári notabilitások közül ott láttuk Schmausz Endre megyei alispánt, dr. Csihás Benő polgármestert, dr. Sztójkóvits Pétert stb. Az egész vacsorát a nagy nap emlékéhez méltó lelkesedés és vig hangulat jellemezte. Az első felköszöntőt Pacher őrnagy mondotta. Lelekesen emlékezett meg a vitéz 23. gyalogezredről, melyet a vitézség, a trón és haza iránti rendületlen hűség jellemzett mindig. Ma 10 éve — ugymond — hogy ezredünk nehéz napokat élt át, mert Bihács oly próbára tette ezredünket, melyet csak katonáink oroszán bátorsága és halált megvető vitézsége volt képes megőrizni. Háromszor rohantak meg a várat, míg bevehették. A veszedelmes rohamokban 14 tiszt, 348 ember lelt halált vagy sebestült meg. Erről a vitéztetről maga Öfelsége is melegen megemlékezett, midőn a győző katonák közt számos arany, vitézségi és szolgálati érmet osztatott ki. Azt hiszi, ha a trón és haza újra a harcok mezéjére szólít, a dicső 23. ezrednek ezentúl is az lesz a jelszava, ami eddig volt: győzni vagy meghalni. Poharát a legfőbb Hadúr, a legalkotmányosabb fejedelmre írta. (Háromszoros hoch és éljen; a zenekar a „Gott erhalte“-t játszotta.) Majd ujjal fölemelkedik Pacher őrnagy s poharát emeli Morgenstern főhadnagyrá, a bátrak legbátrabbikára, kit Bihácsnál tanusított hősiességeért Öfelsége a legnagyobb kitüntetésben részesített, amennyiben arany érdemmel tüntette ki. Ez a legnagyobb elismerés, mely altisztet (Morgenstern akkor kadét volt) érhet. Lelekes eljenzés. Ezután élteti a Bihácsnál jelen volt összes bajnokokat. Babics százados Schmausz alispánra mondott felköszöntőt, éltetvén benne a megye kimagasod alakját. Schmausz alispán a polgárság nevében a dicső 23. gyalogezredre mond áldomást. Dr. Sztójkóvits az egyetértésre, Pacher őrnagy a honvéd hadsereg, báró Bihra a bihácsi hősekre, Pacher őrnagy és Goldfahn Lipót dr. Csihás polgármesterre, mint aki a katonai érdekek iránt mindig meleg érdeklődést és kitartó buzgalmat fejt ki, mondottak felköszöntőt. Majd dr. Csihás poharát írta ama szép egyetértésre, mely a polgárság és a katonaság közt itt úgy a multban, mint a jelenben létezett s élteti a jó viszony két jelenlevő képviselőjét: báró Bihrát és Pachert. Elismerés illeti a buzgó rendezőket, a bihácsi ostromban részt vett egykori altiszteket, kik valóban bámulatos tevékenységet fejtettek ki, hogy a vacsora minél szebben és jobban folyjék le, ami sikerült is. — A rendezőség a következő sürgönyben fejezte ki bajtársi kegyeletét a Bihácsnál elesettek iránt: „A csász. és kir. állomásparancsnokságnak Bihácsban. Bihács bevételének tizedik évfordulója alkalmából kegyelettel gondolunk ott elesett társainkra, városunk és vidékének 23-ik sorsrendbeli fiaira, kik ott hősi halált haltak. Kérjük a Parancsnokságot, hogy a Debelyac hegyi közös sírra a mellékelt összegért nevünkben koszorút helyezzen s a drága halottaknak tinnepélyes Isten hozzadót mondjon. A 23-ik ezred tisztjei, tartalékos altisztjei, Zombor város és környéke polgárai.“

Erdőőri szakvizsgálat lesz f. évi október hó 15-én Zomborban.

Memento mori. A római pápa őszentségének ötven éves ünnepi jubileuma alkalmából kiadott rendelete szerint f. hó 24-én a kalocsai érseksége összes templomaiban engesztelő mise tartatik a megholtak lelkeért. Ezen istentisztelet a helybeli r. kath. templomban 24-én reggeli 9 órakor fog megtartani.

Nemes-Militicsról írják: Csendes kis községtünkben kezd hullámokat venni a plébánosválasztás kérdése. Jelölt tulajdonképpen csak kettő van, de a választás mikéjé sok galibát okoz. Eddig a következő pártok mutatkoznak: a régi szokásjog alapján állók, hogy minden nemes választó legyen, mint volt eddig is; a modern párt, mely azt mondja, hogy aki a terhet viseli, az gyakorolja a jogot, bárhol lakik és bármily eredetű; a harmadik párt hasonló elveket vall, de csak a helyben lakóknak engedné meg a választást, végül a negyedik párt azt óhajtja, hogy nagyobb zavarok elkerülése végett csupán a községi képviselők válasszanak. Eddig tehát csak egy bizonyos, az, hogy a papválasztás tízes appellációra fog alkalmat nyújtani.

A szabadkai negyed milliós lopás tettesei, a vizsgálat során körülményes beismerő vallomást tettek s elmondták a nagy lopás részleteit. E vallomások szerint az 1886. október 29. és 30-ika közötti éjjel Madaczki Antal, Juhász Zsigmond Mihály, Juhász Zsigmond János és a főcinkos: Vucetics Imre éjjeli 11 órakor a szabadkai nagy templom építkezésétől szerzett nagy létra segítségével az istálló tűzfalán és tetőjén át behatoltak a Geiger-féle egyemeletes ház udvarára, a mely a város kellő közepén, a törvényszék és járásbíróház épületeinek közvetlen közelében fekszik. Az üzleti irodának a kapu boltozat alatt levő ajtaját álkulcsal felnyitották s az ott talált 3—4 métermássa súlyú vaspénztárt leemelték s föltették az udvaron talált s a Geiger tulajdonát képező vaslőcső szekérré oly módon, hogy a szekér hátulsó kerekéit kiszékték s az így lebukott kocsi emelték rá a kasszát. Ezután álkulcsal kinyitották a kaput s azon kivontatták a drága zsákmánnyal terhelt szekeret

az utcára. Egyik a törvényszéki épület mellett levő sikátorból ekkorra már elhajtott két bűntárs egy kétfogatu szekérral, mert eredetileg ezen akarták elszállítani a lopott kasszát. Ennek a szekérnek a saroglyájához kötötték a terhes kocsi s azután kihajtottak a városból a zombori kapun, mely azzal csudálatos módon már nyitva volt. Az egész munka éjjeli 11 órától éjjeli utáni 2 óráig tartott. Míg a négy főcinkos az irodában dolgozott, az alatt az utcán az értelmi bünszerző, Maconka Györgyné őrt állott. A zsákmánnyal a városból kijutván, a napnyugati ugarok 6-dik és 7-dik dűlője közt állapodtak meg, a pénztárt leemelték a kocsirol s a velők hozott kalapácsokkal és fejszékkel feltörték. Azután a mintegy 250—270,000 forint készpénzt kivették a kasszából. Harmadnap akadt egy jómódu szabadkai gazdaember a szétrombolt, türes kasszára s a tolvajok által benne hagyott értékpapirokra. Dr. Rósa Kálmán a vizsgálat vezetésével megbízott bíró ma Szegedről Ó-Kanizsára utazott.

A bihácsi vacsora alkalmával befolyt összesen 162 frt 50 kr; ebből levonva az ételműkre és a táviratra (15 frt 11 kr) fordított költségeket, maradt 10 frt 63 kr tiszta jövedelem. A vacsora alkalmából felülfizettek: Schmausz Endre alispán 3 frt 50 kr, Széchényi József törvényszéki elnök 3 frt 50 kr, Jervkovits Antal törv. bír. 50 kr, dr. Csihás Benő polgármester 1 frt 50 kr, Fernbach Bálint 1 frt 50 kr, Koczkar Zsigmond 3 frt 50 kr, Barthal József 50 kr, Roheim Károly 1 frt 50 kr, Janovics kincst. ügyész 1 frt, Gottlieb Márton 50 kr, 23. gyalogezred tisztjei 4 frt 50 kr, Czedler János (koszoru) 1 frt, dr. Pavlovits Jenő 1 frt, Paul Kálmán 50 kr, Középesi János 50 kr, N. N. 10 kr, 8 felülfizetés 1 frt 50 kr = 13 frt 50 kr, dr. Schneider Károly (Kula), 82 teríték után 20 kr = 16 frt 40 kr. Összesen 55 frt. A tiszta maradványról a rendezőség az alábbi nyugta szerint intézkedett: Nyugta o. é. 10 frt 63 kr azaz tíz forint 63 kr-rol, mely összeget alulírott Goldfahn Lipót úrtól, mint a f. évi szeptember hó 19-iki Bihács bevételi emlékünnepe rendező bizottság kiküldöttjétől a városi szegényalap javára tett adományként, hogy felvettem, elismerem. Zombor, 1888. szeptember 20-án. Dr. Csihás Benő polgármester.

Kaszárnyánk építése szerdán délelőtt lett kiadva. Egy vállalkozó jelentkezett, a földmunkán kívül 301,161 frt 90 kr-ral előirányzott épületekre, ugymint: Hirschl, Bachrach és Roheim Károly 320,000 frt, Neuschloss és Freund 292,000 frt, Erdélyi, Milkó és Heitzmann 279,200 frt, végül Jiraszek és Krausz 275,000 frt. E szerint az utóbbi jónévű céget kétségkívül elfogadják a városi közgyűlés. Az ajánlatok felnyitásánál jelen volt Pártos Gyula művezető építész és bemutatta megbízottját Zibortzky Ferenc mérnököt. Az építést a szerződésnek nyilván szombaton végzendő aláírásától számított nyolc nap alatt meg fog kezdeni.

Rablóvezér. Baján Nagy Pétert, aki a szabadkai fogházból, ahol gyilkosság és többrendbeli lopás bűntette miatt vizsgálati fogságban volt, de pár nap előtt megszökött és a szabadkai határban öt tagból álló lovas rablóbandát szervezett, a bajai országos vásár alkalmával a hó 16-án a rendőrség elfogta és átkísérte a szabadkai törvényszékhez. A rablóvezér, akinek szervezett lovasbandája volt, ugyan a Nemes Nagy Péter, akivel két év előtt egy ujszegedi rendőr véres utcai harcot vívott éjjel a belváros területén. Nemes Nagy Péter és cimborája Dudrai Szabó Pál hirhedt lökötő, akkor éjjel a Baity Trisó gyulai gazdától ellopt három paripát hajtották át a szegedi hidon. Kocsis György, a bátor fiatal rendőr megállította a lovakat és fölvetette magát a kocsirol. Ekkor Dudrai Szabó Pál eltűnt, Nemes Nagy Péter pedig eldobta a gyeplőt, a lovak közé vágott s a rendőrré vetette magát. Élet-halál küzdelem folyt a kocsirol. A rabló revolvere elstult, a rendőr megsérülve bukkolt le a kocsirol. Így menekült el Nemes Nagy Péter. Cinkostársát elfogták, ő pedig ma egy lovas-betyárbanda vezére Szabadka vidékén. A rablóvezér viselt dolgaiból a legérdekesebb, de az ország fogházaiiban uralkodó állapotokat szomorúan jellemző epizódok az ő szökeiséi. Eddig még minden börtönből, ahol fogva volt, megszökött. Egyszer azt kérdezték tőle, midőn újra kézre került, hogy miért nem tér jó útra, miért szököik meg mindig? A rettentetlen gonosztevő így válaszolt a rendőrközögeknek: Hát mi hasznát vennék magunknak, ha ilyen emberek nem volnának, mint én? Ne lopják a napot, nézzenek utánunk. Nagy Péter a régi betyárvilág maradványa. Most egy 20 évvel ezelőtt elkövetett gyilkosság is kiderült reá. Másodmagával egy Jancsó nevű kisszállási gazdát gyilkolt meg. A gyilkos cimborá Király Imre volt, aki a fegyverházból kiszabadulva, Szabadkán húzódott meg. Most is ott a rendőri felügyelet alatt. A lovas-betyárok a hó elején hét darab lovat hajtottak el a tompai tanyaikról. Nemes Nagy Péter az elfogott rablóvezér most 32 éves.

A budapesti értéktözsderől. (A Magyar Mercur heti tudósítása.) A pénz drágulása mindinkább nagyobb mérvet ölt és ez igen akadályozza a forgalom élénkítését, ambár a holt idény szeptember közepéig már véget ért. Ha a mozgalmal nyári üzletre visszatérünk; akkor biztosan számíthatunk élénk őszi tevékenységre, ha ugyan a drága pénz nem akadályozza meg az élénkebb forgalmat. A pénzpiac szorultsága rendszeresen visszahat a tőzsdéi forgalomra és ha sokáig tart a pénzhány, akkor a kamatozó papírok árfolyamait le is szokta rombolni. Azonban nem tehető fel, hogy a pénzzüke tartós legyen, mert az üzlet már megindult és a kivitellel kerülő gabonánként új pénz jön az országba. — Járadékok és befektetési értékek igen szenvednek a pénzhány alatt. A rendes jelenség, hogy a pénz megdrágulása nyomást gyakorol a kamatozó papírokra, de a járadékok rendkívüli csökkenése mégis meglepő, mert egyrészt a béke egyelőre legalább biztosítva látszik, másrészt meg kedvező költségvetésre számítanak a politikai körök és így különben kedvező a vélemény a járadékok iránt, de ez csak a pénzpiac javulásával nyerhet majd kifejezést. — Bankrészevényekben élénk a forgalom. A magas kamatláb és a nagyobb pénzkereslet a bankok jövedelmét emeli csak. Helyi bankjaink közül három most tette közzé félévi mérlegét és ez is hatással volt az üzletre. — Közlekedési vállalatok értékei iránt még mindig igen jó a vélemény, de nálunk csak ritkán esik ezekben növekedés, ami elég baj, mert a garantált vasutak részvényei a legjobb befektetési papírokhöz tartoznak. A déli vasut részvényei a tiroli árvek következtében csökkenőben vannak. — Iparvállalati értékekben némely napokon van élénkebb

forgalom is, különösen malomrészevények még mindig kedveltek, azonban az árfoylamok nem mutatnak nagyobb hullámzásokat. — Sorsjegyek szilárdak. A sorsjegypiac a legközelebbi napokban két kisebb sorsjeggyel fog szaporodni, melyekre már itt is felhívjuk az érdeklődők figyelmét, minthogy a kisebb sorsjegyek általános kedveltségnek örvendenek. E két sorsjegy a Jó szív sorsjegy és a 10 frankos szerb sorsjegy lesz, melyek a mi piacunkon kerülnek kibocsátásra és bizonyára óriási kelendőségben fognak részesülni. Aki még a jutányos kibocsátási áron akar ezekből részesülni, jól teszi, ha minél előbb biztosítja magának a részét, mert egyrészt csak így vesz részt az első nagyobb fönyereményre való játékban, másrészt meg több bizonyára drágábban kellene megfizetnie. — Váltók és ércváltók az utolsó napokban ismét drágultak kissé.

Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási-társaság gőzhajójának menetere 1888. évi március hó 25-től kezdve további intézkedésig. Felfelé: Bezdánból Budapestre és Bécsbe: naponta 9 órakor este. Első menet március 27-én. Lefelé: Bezdánból Zimony-Belgrádba: naponta 9 órakor reggel. Bezdánból Orsova-Galacig: szerdán, pénteken és vasárnap 9 órakor reggel.

Előleges színházi értesítés. Alulírottak teljes tisztelettel értesítjük Zombor sz. kir. város n. é. műpártoló közönségét, miszerint — a vidék és főváros színészet legkiválóbbjaiból szervezett — színtársulatunkkal előadásaink sorozatát f. évi október hó 3-án „Királyfogás“ Konti József szerepjévi operette-jével megkezdjük. Társulatunk névsora és szerepköre: Nők: Ságlyné Anna, dráma és vígjátéki anya. Bera Paula, drámai szende. Ágh Ilona, hősnő, társalgó. Tordai Mariska, naiva vígjátéki szende. A. Zombory Ilona, I-ső operette és népszínmű énekesnő. Bényei Harmath Emma, I-ső operette és népszínmű énekesnő. B. ifj. Prielle Kornelia, operette koloratur énekesnő. Belme Erzsike, operette koloratur énekesnő, társalgó. Bánházi Teréz, operette és népszínmű 2-od énekesnő. Rózsáné Katalin, finom komika. Moóriné Piroška, operette komika. Ságly Rózsika, naiva. Hevessiné Kornélia, Gáspár Mari, Tisztáné Mari, Kiss Laura, Bánatiné Berta, Kálai Julesa, Mocsári Irén, Elettő Luiza, karnők és segédzereplők. Férfiak: Ságly Zsigmond, dráma és vígjátéki apa, jellem, (igazgató, főrendező.) Borsodi Vilmos, (igazgató, művezető.) Deák Pál, operette bariton, népszínmű énekes. Nyiregyházi Vilmos, operette tenorista. Moóri Sándor, operette buffó, komikus. Polgár Gyula, operette buffó, komikus. Tisztai Miksa, operette buffó, népszínmű énekes. Hevessi Gábor, hős és jellem színész. Réthy István, bonviván, szalon komikus. Fekete Miksa, cselszövő, társalgó és paraszt apa. Szinay Lajos, társalgó. Szathmári Lajos, szerelmes és jellem. Ifj. Ságly Zsigmond, 2-od szerelmes. Rózsá István, Bánáthy Ede, Vadász Lajos, Hortobágyi Vince, Kompolti Jenő, Báthory István, Prágai Sándor, Bende Ödön, kardalokos és segéd színészek. Berki Gyula, karmester. Paulovits Alajos, sugó. Kummert Lajos, Szombati Vilmos, szertárosok. Nyolc tagból álló saját zenekarunk. Főntebbi kimutatás a fővárosi és vidéki színészet több kiténtetett tagjának nevével tartalmazza, kik felfogva nemes hivatásukat, velünk együtt lankadatlan szorgalommal fognak igyekezni a műpártoló közönség műgényeinek kielégítésére. A műsor a bel- és külföldi színműirodalom minden válfaju legújabb termékeiből lesz összeállítva. A mélyen tisztelt közönség a legdrágább darabokat fogja élvezni. Előadásainkat ernyedelen szorgalom és igyekezet, gondos szakavatott rendezés és fényes, semmi áldozatot nem kimelő kiállítások fogják vonzóvá és élvezetessé tenni. Résztünkrol mindent el fogunk követni, hogy a n. é. bérlo és napi közönség nagyrabecsült pártfogására méltók legyünk. Műsorozat: Pekking rózsája. Suhanc. Egy új Velencében. Pipacsos király. Don Caesar. Szép Helena. Gerolsteini nagyhercegnő. Kékszakálu herceg. Böregér. Két testőr. Koldusdiák. Cigánybáró. Mikádó. Nebántsvirág. Marjoline. Faust. Furesa háboru. Operettek. Trobadour. Büvös vadász. Hunyadi László. Nagy operák. Kókai ház. Dr. Klaus. Arany halak. Egér. Rosenkranz és Gildenstern. Csók. Darwinisták. Idegesek. Öregangyal. Mulattató vígjátékok. Ne vigy a kísértetbe. Szegény Radóné. Uzsai gyöngy. Rokolyás bíró. Szökött asszony. Csikós. Ezres bankó. A menyasszony kedvese. Szegény Laci. Tót leány. Énekes népszínművek. Borgia Lukretia. Stuart Mária. V-ik László. Brankovics György. Bánk-Bán. Coriolanus. Nevezetes nagy művek. Nagyrédemű közönség! Minthogy egy jól szervezett társulat létezése határozottan a bérlet mennyiségétől függ, legyen szabad remélnünk, hogy a mélyen tisztelt műpártoló közönség tömegesen fogja az alább kitént bérleti ciklust becses aláírásával támogatni. Bérletárak: Proscenium-pályó 70 előadásra 240 frt, a többi 210 frt. I-ső rendű támlásszék 20 előadásra 16 frt, II-od rendű 12 frt, III-ad rendű 10 frt. A n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva magunkat és társulatunkat, vagyunk aláíratos szolgálai Ságly Zsigmond és társa igazgatók.

A közönség köréből.

Tek. szerkesztő ur!

Becses lapjának (71. sz.) „Nyiltér“ rovatában, alulírottra nézve Barits István ur oly alaptalan inszinuációkat hoz fel, melyeket sértett önértetésséggel megjegyzés nélkül nem hagyhatok.

Mindenek előtt ki kell jelentenem, hogy a Barits ur által kifogásolt bikityi kántortanító választásnak elnöke esperesi tisztetnől fogva én voltam. Hogy pedig én — Barits ur állítása szerint — „a hitközségi választók egy tekintélyes részének kívánságára a titkos szavazást“ — önkényileg avagy részrehajlási szándokból — megtagadtam volna, azt valóban, célszatos állításnak nyilvánítottam; mert a választás módzatát nem is én állapítottam meg, hanem a választásra jogosult hitközségi és iskolaszéki képviselő. Minthogy pedig a titkos szavazást kérik — számra tizen — a névszerinti szavazást sürgetőkkel szemben — kik negyvennél többen voltak — tetemes kisebbségben maradtak, magas helyről nyert azon utasítás alapján: „Tételes törvény hiányában választás mód többségileg eldöntendő“ — a nagy többség kézfelmelés által nyilvánított kívánságára a névszerinti szavazást kellett elrendelnem. Hogy Barits ur miként állíthatja a választási elnökre vonatkozóan, hogy az (tehát én) „napokon, heteken át iparkodott volna a választókat közeli rokona, Csaplóros részére megszerezni“, azt valóban meg nem foghatom s egyenesen fogalomzavarnak kell tulajdonítanom legkiméletebb elnevezéssel; mert én — kutasson utána még oly szigoruan

Barits ur — sem senkit a választók közül egy árva szóval sem iparkodtam Csapláros részére megnyerni; sem imént nevezettnek közeli, de még távoli rokona sem vagyok.

Baja, 1888. szeptember 17-én.

Berényi Dániel.

Naptár. Szeptember.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
21 Pént.	Máté apost.	Máté ap.	9 Joakim
22 Szom.	Móric	Móric	10 Menodora
23 Vas.	G 18 Tekla	G 17 Tekla	11 B 13 Theo.
24 Hétfő	Gellért	Gellért	12 Autonem.
25 Kedd	Kleofás	Kleofás	13 Kornél

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

3466. sz.
1888.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Petrovác községében megüritült s évi 300 frttal javadalmazott irnokai állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, pályázati kérvényüket Bács-Bodrogh vármegye által 6. ex 1887. közg. sz. a. alkotott szervezési szabályrendelet 9. §-ában megszabott kellékeket igazoló okmányokkal felszerelve f. évi szeptember hó 26-ig ezen szolgabírósnál nyújtják be.

Kelt Ujvidéken, 1888. évi szept. 3-án.

Főszolgabíró helyett:

Késmárky Gyula,

3-3

szolgabíró.

Szőlővessző-eladás.

Phylloxerának ellentálló Riparia Souvage amerikai **szőlővesszők** kaphatók Zomborban alólírottnál, és pedig:

sima vesszők gyökereztetésre 100 drb 1 frt,

egy éves gyökeres vesszők 100 drb 2 frt,

három éves gyökeres vesszők, beoltásra alkalmasak 100 drb 3 frt.

Megrendelések f. évi október hó 1-ig fogadtatnak el.

3-3

Mihelics Péter.

ZOMBORI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Ház eladás.

A Zombori Takarékpénztár által végrehajtott árverésen megvett Okányik-Szanderlich-féle, a marhavásártéren a katonai raktárpépület áttellenében fekvő, faszindellyel fedett

saroklakház

és beltelek (volt Csillag-korcsma) szabadkézből 2200 frttért eladó.

Ezen házat Zombor szab. kir. városa jelenleg egy század elhelyezésére évi oszt. ért 350 forintért bérbe bírja; a vételárból 1000 frt 10 évi törlesztés eránt vevőnél maradhat.

Bővebb felvilágosítással szolgál

3-3

A Zombori Takarékpénztár Igazgatósága.

Pályázat.

Nemes-Militicsen (Bács-Bodrogh vármegye) egy, lemondás folytán megüresedett róm. kath. tanítónői állomásra folyó évi október hó 1-ig pályázat hirdettetik. Javadalma: 400 frt és 50 frt lakbér, negyedévi előleges részletekben. Csakis okleveles és a magyar és bunyevác nyelvben teljesen jártas tanítónők pályázhatnak. A női két zimunkára való oktatás és az ismétlő tanításért külön díj nem fizetetik. A megválasztott állomását azonnal elfoglalni tartozik. A kellőleg felszerelt folyamodványok a ns-militicsi iskolaszékre címezve, főtiszt. Inglicshoffer Károly esperesplébános urhoz Kernyajára küldendők.

Nemes-Militicsen, 1888. szept. 12.

Kuluncsics Miklós,

3-3

ideiglenes lelkész és igazgató.

ZOMBORI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Pályázati hirdetmény.

A Zombori Takarékpénztárnál megüritült pénztárnoki és esetleg könyvelői-segéd állás betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

A pénztárnok évi fizetése o. ért. 1000 frt; ezen fizetés minden 5 év után 10%-al emeltetik, míg az 1500 frtot eléri;

a könyvelői-segéd évi fizetése o. ért. 800 frt; ezen fizetés minden 5 év után 10%-al emeltetik, míg az 1200 frtot eléri; mindkét tisztviselő köteles évi fizetésének kétszeres összegét készpénzben, árfolyam szerint számított értékpapírokban, vagy jelzálogi bekebelezés útján hivataloskodásának megkezdése előtt letenni.

A pénztárnoktól megkivántatik: hogy a magyar, német és szerb nyelvet teljesen bírja, jó kézírása legyen és a kettős könyvvitelt alaposan ismerje.

A könyvelői-segédétől megkivántatik: jó kézírás, a magyar és német nyelv tökéletes tudása és a kettős könyvvitelben való teljes jártasság.

A pályázók felhívtnak, hogy sajátkezűleg irt és végzett tanulmányaikat, ugy eddigi alkalmazásukat igazoló eredeti bizonyítványokkal ellátandó folyamodványukat **folyó évi szeptember hó 28-ig** az alólíjegyzetthez benyújtják.

Zombor, 1888. szeptember hó 12-én.

3-3

A Zombori Takarékpénztár Igazgatósága.

DÖRNER ZSÓFI

női szabónő

Zomborban, dob-utca 241. szám.

Ajánlja magát a n. é. hölgyközönségnek mindennemű

NŐI RUHÁK

elkészítésére, melyeket saját lakásán a legújabb divat, a legrövidebb idő és felette olcsó áron állít elő.

3-2

700. szám.
1888.

Kulpin községtől.

Bérbeadási hirdetmény.

Kulpin község s társai részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint tulajdonukhoz tartozó és Kulpin község egész területére s határára kiterjedő italmérsi jog (bor-, sör- és szeszisitalmérés) f. évi szeptember hó 23-án délutáni 3 órakor Kulpin község házában egy évre, vagyis 1888. évi november hó 1-től bezárólag 1889. évi november hó 1-éig haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek alulírott eljárásnál bármikor s mindenki által megtekinthetők.

Kulpinban, 1888. szeptember hó 12-én.

Mirkovics Lyubó,
aljegyző.

Rákits Gávra.
Sebastian Bauer.
Szemző Mátyás.

Látta:

Főszbiró szabads.

Zsigmond Dénes,
szolgabíró.

2-2

3. szám.
isk. 1888.

Pályázat.

Keresztur községében (Bács megye) egy ruthen-magyar tannyelvű III. osztály tanítói állomásra ezennel pályázat hirdettetik és a választás határnapjával f. évi október hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája tüzetik ki.

Ezen állomás 400 frt évi — havi előleges részletekben fizetendő — jövedelemmel van egybekötve.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy kellően felszerelt folyamodványukat alólírottnál f. évi október hó 5-én beadják, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Keresztur, 1888. szeptember hó 10-én.

Arnold Károly,

3-3

isk. elnök.

Pályázati hirdetmény.

Alulírottak részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Bácsujfalu község jegyzői irodájában havi 25 frt fizetés mellett, 3 hónapra, egy a jegyzői teendőkből, különösen az adóügyben jártas egyén, azonnal alkalmazást nyerhet. Felhívtnak a pályázni óhajtnak, miszerint szabályszerűen felszerelt folyamodványukat folyó hó 25-éig Bácsujfalu község elüljáróhoz címezve beküldjék, esetleg személyesen is jelentkezhetnek.

Bácsujfalun, 1888. évi szeptember hó 5-én.

Bikár György,

h. jegyző.

3-2

Walent Márton,

biró.

Az Ullrich-féle házban, a laktanya átellenében fekvő **szatócsüzlet, vendéglővel** (Kantine) együtt f. évi november hó 1-étől egy vagy több évre bérbeadandó. Bővebb értesítést ad a háztulajdonosnő

Ullrich Borbála.

4926. szám.
kig. 1888.

Bács-Bodrogh vármegye apatini járás
főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Monostorszegh és Kupuszina községekből álló közegészségi körben megüritült s **Monostorszegh községében székelő körorvosi** állásra ezennel pályázat hirdettetik s a választás határnapjára 1888. évi október hó 7-ik napjának reggeli 9 órája Monostorszegh község házához tüzetik ki.

Ezen állás javadalmazása következő:

600 forint évi készpénz fizetés, 20 kr nappali és 40 kr éjjeli látogatási díj és 20 kr halottkémlelési díj Monostorszeghen, a hol a megválasztandó a halottkémlelés is teljesíteni tartozik.

Felhívtnak pályázni óhajtnak, hogy az 1886. évi XXII. t. c. 73. §-a, valamint az 1883. évi I. t. c. 9. §. I. és az 1876. évi XIV. t. c. 143. §. értelmében minősítést, valamint a hivatalos nyelven kívül a német és dalmát nyelvnek bírását igazoló pályázati kérvényeket folyó évi október hó 1-ig bezárólag alulírott főszolgabírónál nyújtják be, mert később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A megválasztandó kézi gyógytár tartására kötelezett.

Apatinban, 1888. évi szeptember 15-én.

Ribiczey Béla,

3-1

főszolgabíró

Egy 3 éves telivér hollandi **svájci bika**, valamint egy 3 éves telivér **hollandi tehén**, származási igazolvánnyal ellátva, utóbbi a bikától hasas, szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál e lapok kiadója.

1486. szám.
1888.

Árverési hirdetmény.

Nemes-Militicsen község elüljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község uri jogához tartozó italmérsi jog három egymásután következő u. m. 1889., 1890. és 1891. évekre, f. évi október hó 21-ik napján d. u. 3 órakor az itteni község házában, a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverés útján, a kikiáltási ár 10%-ának bánatpénzül való lefizetése mellett haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Nemes-Militicsen, 1888. szept. hó 17.

Kaich József,
jegyző.

3-1

Vidákovich Ádám,
kapitány.